

ZALECENIE RADY**z dnia 14 lipca 2023 r.****w sprawie krajowego programu reform Malty na 2023 r., zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Maltę programu stabilności na 2023 r.**

(2023/C 312/18)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 2,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 ⁽²⁾, którym ustanowiono Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (zwany dalej „Instrumentem”), weszło w życie w dniu 19 lutego 2021 r. Instrument zapewnia państwom członkowskim wsparcie finansowe służące realizacji reform i inwestycji, co pociąga za sobą impuls fiskalny finansowany przez Unię. Zgodnie z priorytetami europejskiego semestru Instrument przyczynia się do inkluzywnej odbudowy gospodarczej oraz do wdrażania zrównoważonych i pobudzających wzrost gospodarczy reform i inwestycji, w szczególności reform i inwestycji, których celem jest promowanie zielonej i cyfrowej transformacji oraz zwiększenie odporności gospodarek państw członkowskich. Pomaga również wzmocnić finanse publiczne oraz pobudzić wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy w średnim i długim okresie, a także zwiększyć spójność terytorialną wewnątrz Unii i wspierać dalsze wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych. Maksymalny wkład finansowy dla poszczególnych państw członkowskich w ramach Instrumentu został zaktualizowany w dniu 30 czerwca 2022 r., zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241.

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

- (2) W dniu 22 listopada 2022 r. Komisja przyjęła roczną analizę zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2023 r., rozpoczynając tym samym cykl europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki gospodarczej w 2023 r. W dniu 23 marca 2023 r. Rada Europejska zatwierdziła priorytety rocznej analizy zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2023 r., które są skupione wokół czterech wymiarów konkurencyjnej zrównoważoności. W dniu 22 listopada 2022 r., działając na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 ⁽³⁾, Komisja przyjęła również sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania na 2023 r., w którym nie wskazała Malty jako jednego z państw członkowskich, w których mogą występować zakłócenia równowagi lub które są narażone na takie zakłócenia. W związku z tym szczegółowa ocena sytuacji nie będzie potrzebna. W tym samym dniu Komisja przyjęła również opinię w sprawie projektu planu budżetowego Malty na 2023 r. Komisja przyjęła również zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro, a także wniosek dotyczący wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2023 r., w którym przeanalizowano wdrażanie wytycznych dotyczących zatrudnienia i zasad Europejskiego filaru praw socjalnych. W dniu 16 maja 2023 r. Rada przyjęła zalecenie w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro („zalecenie dla strefy euro na 2023 r.”) ⁽⁴⁾, a w dniu 13 marca 2023 r. – wspólne sprawozdanie o zatrudnieniu.
- (3) Choć gospodarki Unii wykazują się niezwykłą odpornością, kontekst geopolityczny nadal wywiera negatywny wpływ. W czasie gdy Unia stanowczo popiera Ukrainę, unijny program polityki gospodarczej i społecznej skupia się na ograniczaniu w perspektywie krótkoterminowej negatywnych skutków wstrząsów energetycznych dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, a także na kontynuowaniu działań mających na celu realizację zielonej i cyfrowej transformacji, wspieranie zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu, zachowanie stabilności makroekonomicznej oraz zwiększenie odporności w perspektywie średnioterminowej. W programie tym silny nacisk kładzie się też na zwiększenie konkurencyjności i wydajności Unii.
- (4) W dniu 1 lutego 2023 r. Komisja wydała komunikat pt. „Plan przemysłowy Zielonego Ładu na miarę epoki neutralności emisyjnej” (zwany dalej „planem przemysłowym Zielonego Ładu”). Celem planu przemysłowego Zielonego Ładu jest pobudzenie konkurencyjności unijnego przemysłu neutralnego emisyjnie oraz wspieranie szybkiej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej. Stanowi on uzupełnienie bieżących wysiłków w ramach Europejskiego Zielonego Ładu i REPowerEU. Celem planu jest również stworzenie bardziej sprzyjającego otoczenia dla zwiększenia zdolności produkcyjnych Unii w zakresie technologii i produktów neutralnych emisyjnie niezbędnych do osiągnięcia ambitnych celów klimatycznych Unii oraz zapewnienie dostępu do odpowiednich surowców krytycznych, m.in. przez dywersyfikację źródeł, właściwą eksploatację zasobów geologicznych w państwach członkowskich i maksymalny recykling surowców. Plan przemysłowy Zielonego Ładu opiera się na czterech filarach: przewidywalnym i uproszczonym otoczeniu regulacyjnym, szybszym dostępie do finansowania, podnoszeniu umiejętności oraz otwartym handlu zapewniającym odporne łańcuchy dostaw. W dniu 16 marca 2023 r. Komisja wydała kolejny komunikat pt. „Długoterminowa konkurencyjność UE: perspektywa na przyszłość po 2030 r.” oparty na dziewięciu wzajemnie potęgujących się czynnikach i mający na celu wypracowanie ram regulacyjnych sprzyjających wzrostowi gospodarczemu. W komunikacie tym wyznaczono priorytety polityki nastawione na aktywne zapewnienie ulepszeń strukturalnych, dobrze ukierunkowanych inwestycji oraz środków regulacyjnych służących długoterminowej konkurencyjności Unii i jej państw członkowskich. Poniższe zalecenia przyczyniają się do realizacji tych priorytetów.
- (5) W 2023 r. europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej nadal rozwija się równolegle z wdrażaniem Instrumentu. Pełne wdrożenie planów odbudowy i zwiększania odporności pozostaje nieodzowne do realizacji priorytetów polityki w ramach europejskiego semestru, ponieważ plany te uwzględniają wszystkie stosowne zalecenia dla poszczególnych krajów wydane w ostatnich latach lub ich znaczną część. Zalecenia dla poszczególnych krajów na lata 2019, 2020 i 2022 pozostają równie aktualne w odniesieniu do planów odbudowy i zwiększania odporności, które są uzupełniane, aktualizowane lub zmieniane zgodnie z art. 14, 18 i 21 rozporządzenia (UE) 2021/241.
- (6) Przyjęte w dniu 27 lutego 2023 r. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/435 ⁽⁵⁾ (zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie REPowerEU”) ma na celu szybkie zredukowanie uzależnienia Unii od importu paliw kopalnych z Rosji. Przyczyni się to do bezpieczeństwa energetycznego i dywersyfikacji dostaw energii w Unii przy jednoczesnym zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii, zdolności do magazynowania energii oraz efektywności energetycznej. Rozporządzenie w sprawie REPowerEU umożliwi państwom członkowskim dodanie do krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności nowego rozdziału REPowerEU w celu finansowania kluczowych reform i inwestycji, które pomogą w osiągnięciu celów REPowerEU. Te reformy i inwestycje przyczynią się również do pobudzenia konkurencyjności unijnego przemysłu neutralnego emisyjnie,

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25).

⁽⁴⁾ Zalecenie Rady z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro (Dz.U. C 180 z 23.5.2023, s. 1).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/435 z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/241 w odniesieniu do rozdziałów REPowerEU w planach odbudowy i zwiększania odporności oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013, (UE) 2021/1060 i (UE) 2021/1755 oraz dyrektywy 2003/87/WE (Dz.U. L 63 z 28.2.2023, s. 1).

zgodnie z założeniami planu przemysłowego Zielonego Ładu, oraz do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów w obszarze energii, wydanych w 2022 r. oraz, w stosownych przypadkach, w 2023 r. Rozporządzeniem w sprawie REPowerEU wprowadzono nową kategorię bezzwrotnego wsparcia finansowego, udostępnianego państwom członkowskim w celu finansowania nowych reform i inwestycji związanych z energią w ramach planów odbudowy i zwiększania odporności.

- (7) W dniu 8 marca 2023 r. Komisja przyjęła komunikat zawierający wytyczne dotyczące polityki fiskalnej na 2024 r. (zwany dalej „komunikatem z dnia 8 marca 2023 r.”). Jego celem jest wsparcie państw członkowskich w przygotowaniu programów stabilności i konwergencji, a przez to wzmocnienie koordynacji polityki. Komisja przypomniała, że ogólna klauzula wyjścia paktu stabilności i wzrostu zostanie zdezaktywowana z końcem 2023 r. Zaapelowała, by w latach 2023–2024 polityka fiskalna służyła zapewnieniu średniookresowej zdolności do obsługi długu i zwiększeniu wzrostu potencjalnego w zrównoważony sposób oraz zachęciła państwa członkowskie, aby w swoich programach stabilności i konwergencji na 2023 r. określiły, w jaki sposób ich plany fiskalne zapewnią przestrzeganie określonej w Traktacie wartości odniesienia wynoszącej 3 % produktu krajowego brutto (PKB) oraz zapewnią realistyczną i ciągłą redukcję długu lub utrzymanie go na ostrożnym poziomie w perspektywie średnioterminowej. Komisja wezwała również państwa członkowskie, by stopniowo wycofywały krajowe środki fiskalne służące ochronie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw przed wstrząsem spowodowanym wzrostem cen energii, rozpoczynając od środków najmniej ukierunkowanych. Wskazała, że jeżeli przedłużenie środków wsparcia okazałoby się konieczne ze względu na ponowną presję związaną z cenami energii, państwa członkowskie powinny lepiej ukierunkować takie środki na gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji. Komisja stwierdziła, że zalecenia fiskalne będą przedstawiane w ujęciu ilościowym i zróżnicowane. Co więcej, zgodnie z propozycją przedstawioną w komunikacie z dnia 9 listopada 2022 r. w sprawie kierunków reformy unijnych ram zarządzania gospodarczego, zalecenia fiskalne byłyby formułowane na podstawie wydatków pierwotnych netto. Komisja zaleciła, by wszystkie państwa członkowskie w dalszym ciągu chroniły inwestycje finansowane z zasobów krajowych i zapewniały skuteczne wykorzystanie Instrumentu i innych funduszy unijnych, w szczególności w świetle zielonej i cyfrowej transformacji oraz celów dotyczących odporności. Komisja zapowiedziała, że zaproponuje Radzie wszczęcie procedur nadmiernego deficytu opartych na kryterium deficytu wiosną 2024 r. na podstawie danych dotyczących wyników budżetu za 2023 r., zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
- (8) W dniu 26 kwietnia 2023 r. Komisja przedstawiła wnioski ustawodawcze mające na celu wdrożenie kompleksowej reformy unijnych przepisów dotyczących zarządzania gospodarczego. Głównym celem wniosków jest poprawa zdolności do obsługi długu publicznego i wspieranie przez reformy i inwestycje zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu we wszystkich państwach członkowskich. W swoich wnioskach Komisja dąży do zwiększenia poczucia odpowiedzialności na szczeblu krajowym, uproszczenia ram oraz skoncentrowania się w większym stopniu na perspektywie średnioterminowej, a jednocześnie do skutecznego i spójniejszego egzekwowania przepisów. Zgodnie z konkluzjami Rady z dnia 14 marca 2023 r. w sprawie kierunków reformy unijnych ram zarządzania gospodarczego celem jest zakończenie prac legislacyjnych w 2023 r.
- (9) W dniu 13 lipca 2021 r. Malta przedstawiła Komisji swój krajowy plan odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241. Na podstawie art. 19 rozporządzenia (UE) 2021/241 Komisja oceniła adekwatność, skuteczność, efektywność oraz spójność planu odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi oceny zawartymi w załączniku V do tego rozporządzenia. W dniu 5 października 2021 r. Rada przyjęła decyzję wykonawczą w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Malty⁽⁶⁾. Uruchomienie transz jest uzależnione od przyjęcia decyzji Komisji zgodnie z art. 24 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/241 stwierdzającej, że Malta osiągnęła w zadowalający sposób odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe określone w decyzji wykonawczej Rady. Osiągnięcie w zadowalający sposób zakłada, że działania związane z uprzednio osiągniętymi kamieniami milowymi i wartościami docelowymi nie zostały odwrócone.
- (10) W dniu 25 kwietnia 2023 r. Malta przedłożyła swój krajowy program reform na 2023 r., a w dniu 3 maja 2023 r. – swój program stabilności na 2023 r., zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1466/97. W celu uwzględnienia powiązań między tymi dwoma programami poddano je równoczesnej ocenie. Zgodnie z art. 27 rozporządzenia (UE) 2021/241 krajowy program reform na 2023 r. odzwierciedla również półroczne sprawozdania Malty z postępów w realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności.
- (11) W dniu 24 maja 2023 r. Komisja opublikowała sprawozdanie krajowe dotyczące Malty na 2023 r. Oceniała w nim postępy Malty we wdrażaniu stosownych zaleceń dla tego kraju przyjętych przez Radę w latach 2019–2022 oraz podsumowała realizację planu odbudowy i zwiększania odporności przez Maltę. Na podstawie tej analizy w sprawozdaniu krajowym wskazano luki w stosunku do wyzwań, których nie uwzględniono w planie odbudowy i zwiększania odporności lub uwzględniono je jedynie częściowo, a także nowe i pojawiające się wyzwania. Oceniono w nim również postępy Malty we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych oraz w realizacji głównych celów Unii dotyczących zatrudnienia, umiejętności i ograniczania ubóstwa, a także postępy w realizacji celów Organizacji Narodów Zjednoczonych w zakresie zrównoważonego rozwoju.

⁽⁶⁾ ST 11941/2021 INIT; ST 11941/2021 ADD 1.

- (12) Według danych zweryfikowanych przez Eurostat deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych Malty obniżył się z 7,8 % PKB w 2021 r. do 5,8 % w 2022 r., natomiast dług sektora instytucji rządowych i samorządowych spadł z 55,1 % PKB na koniec 2021 r. do 53,4 % na koniec 2022 r. W dniu 24 maja 2023 r. Komisja opublikowała sprawozdanie na podstawie art. 126 ust. 3 Traktatu. W sprawozdaniu tym omówiono sytuację budżetową Malty, ponieważ deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych tego państwa przekroczył w 2022 r. określoną w Traktacie wartość odniesienia wynoszącą 3 % PKB. W sprawozdaniu stwierdzono, że kryterium deficytu nie zostało spełnione. Zgodnie z komunikatem z dnia 8 marca 2023 r. Komisja nie zaproponowała wszczęcia nowych procedur nadmiernego deficytu wiosną 2023 r. Komisja następnie stwierdziła, że proponuje Radzie wszczęcie procedur nadmiernego deficytu opartych na kryterium deficytu wiosną 2024 r. na podstawie danych dotyczących wyników budżetu za 2023 r. Malta powinna uwzględnić tę kwestię przy wykonywaniu budżetu na 2023 r. i przygotowywaniu projektu planu budżetowego na 2024 r.
- (13) Na saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych miały wpływ środki polityki fiskalnej podjęte w celu złagodzenia gospodarczych i społecznych skutków wzrostu cen energii. W 2022 r. takie środki polityki fiskalnej zmniejszające dochody obejmowały obniżenie podatków pośrednich od zużycia energii, natomiast środki polityki fiskalnej zwiększające wydatki obejmowały subsydia do produkcji energii w celu zrekompensowania wzrostu cen importowanej energii elektrycznej i cen emisji dwutlenku węgla. Komisja szacuje, że koszty budżetowe netto tych środków wyniosły w 2022 r. 2,5 % PKB. Na saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych miały również wpływ koszty budżetowe zapewnienia tymczasowej ochrony wysiedleńcom z Ukrainy, które szacuje się na 0,1 % PKB w 2022 r. Jednocześnie szacowany koszt tymczasowych środków nadzwyczajnych wynikających z kryzysu związanego z COVID-19 spadł z 3,2 % PKB w 2021 r. do 0,8 % PKB w 2022 r.
- (14) W dniu 18 czerwca 2021 r. Rada zaleciła, by w 2022 r. Malta ⁽⁷⁾ utrzymała wspierający kurs polityki fiskalnej, wykorzystując m.in. impuls zapewniany przez Instrument, oraz utrzymała inwestycje finansowane z zasobów krajowych.
- (15) Według szacunków Komisji kurs polityki fiskalnej ⁽⁸⁾ w 2022 r. był zasadniczo neutralny, na poziomie – 0,2 % PKB, zgodnie z zaleceniem Rady. Zgodnie z zaleceniem Rady Malta nadal wspierała odbudowę poprzez inwestycje finansowane z Instrumentu. Wydatki finansowane z dotacji w ramach Instrumentu oraz z innych funduszy unijnych wyniosły 0,9 % PKB w 2022 r. (1,1 % PKB w 2021 r.). Spadek wydatków finansowanych z dotacji w ramach Instrumentu oraz innych funduszy unijnych w 2022 r. wynikał z niższej absorpcji innych funduszy unijnych. Inwestycje finansowane z zasobów krajowych miały restrykcyjny wpływ na kurs polityki fiskalnej ⁽⁹⁾, który to wpływ wyniósł 0,2 pp. Malta nie utrzymała zatem inwestycji finansowanych z zasobów krajowych, co nie było zgodne z zaleceniem Rady. Jednocześnie wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych z zasobów krajowych (po skorygowaniu o nowe działania po stronie dochodów) miał ekspansywny wpływ na kurs polityki fiskalnej, który to wpływ wyniósł 0,9 pp. Ten znaczny ekspansywny wpływ obejmował dodatkowy wpływ środków polityki fiskalnej przyjętych w celu złagodzenia gospodarczych i społecznych skutków wzrostu cen energii (dodatkowy koszt budżetowy netto wyniósł 1,9 % PKB), a także koszty zapewnienia tymczasowej ochrony wysiedleńcom z Ukrainy (0,1 % PKB). W związku z tym Malta w wystarczającym stopniu kontrolowała wzrost wydatków bieżących finansowanych z zasobów krajowych.
- (16) Scenariusz makroekonomiczny, na którym oparto prognozy budżetowe w programie stabilności na 2023 r., jest zgodny z prognozą Komisji z wiosny 2023 r. na rok 2023 i kolejne lata. Rząd prognozuje, że realny PKB wzrośnie w 2023 r. o 4,1 %, a w 2024 r. – o 4,5 %. Z kolei w prognozie Komisji z wiosny 2023 r. przewiduje się niższy wzrost realnego PKB – o 3,9 % w 2023 r. i o 4,1 % w 2024 r., głównie ze względu na mniejszy wkład eksportu netto we wzrost gospodarczy.
- (17) W programie stabilności na 2023 r. rząd oczekuje, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych zmniejszy się w 2023 r. do 5,0 % PKB. Spadek w 2023 r. odzwierciedla głównie wzrost innych dochodów, w tym pochodzących z krajowych programów obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów, natomiast zmniejszenie dotacji, w tym oczekiwane stopniowe zmniejszanie kosztów restrukturyzacji krajowych linii lotniczych, jest częściowo kompensowane przez wzrost zużycia pośredniego i nakłady brutto na środki trwałe. W programie stabilności na 2023 r. przewidziano, że relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB wzrośnie z 53,4 % na koniec 2022 r. do 54,5 % na koniec 2023 r. W prognozie Komisji z wiosny 2023 r. przewiduje się deficyt publiczny w wysokości 5,1 % PKB w 2023 r. Odpowiada to poziomowi deficytu prognozowanemu w programie stabilności na 2023 r. W prognozie Komisji z wiosny 2023 r. przewiduje się podobny poziom relacji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB – 54,8 % na koniec 2023 r.

⁽⁷⁾ Zalecenie Rady z dnia 18 czerwca 2021 r. zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Maltę programu stabilności na 2021 r. (Dz.U. C 304 z 29.7.2021, s. 83).

⁽⁸⁾ Kurs polityki fiskalnej jest mierzony zmianą wydatków pierwotnych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów), z wyłączeniem tymczasowych działań nadzwyczajnych wynikających z kryzysu związanego z COVID-19, lecz z uwzględnieniem wydatków finansowanych z bezwrotnego wsparcia (dotacji) w ramach Instrumentu oraz z innych funduszy unijnych, w stosunku do średniookresowego wzrostu potencjalnego. Więcej szczegółowych informacji można znaleźć w ramce 1 w tablicach statystycznych w dziedzinie fiskalnej.

⁽⁹⁾ Inne wydatki kapitałowe finansowane z zasobów krajowych miały restrykcyjny wpływ, który wyniósł 0,3 pp. PKB.

- (18) Oczekuje się, że na saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2023 r. nadal będą miały wpływ środki fiskalne przyjęte w celu złagodzenia gospodarczych i społecznych skutków wzrostu cen energii. Składają się na nie środki przedłużone od 2022 r., w szczególności obniżenie podatków pośrednich od zużycia energii oraz subsydia do produkcji energii w celu zrekompensowania wzrostu cen importowanej energii elektrycznej i cen emisji dwutlenku węgla. W prognozie Komisji z wiosny 2023 r. przewiduje się, że koszty budżetowe netto środków wsparcia wyniosą 1,7 % PKB w 2023 r.⁽¹⁰⁾. Wydaje się, że środki z 2023 r. w większości nie są ukierunkowane na gospodarstwa domowe lub przedsiębiorstwa znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji i nie zachowują w pełni sygnału cenowego dotyczącego zmniejszenia zapotrzebowania na energię i zwiększenia efektywności energetycznej. W rezultacie kwotę ukierunkowanych środków wsparcia, którą należy uwzględnić w ocenie zgodności z zaleceniem Rady z dnia 12 lipca 2022 r.⁽¹¹⁾, szacuje się w prognozie Komisji z wiosny 2023 r. na 0,1 % PKB w 2023 r. (w porównaniu z 0,1 % PKB w 2022 r.). Ostatecznie oczekuje się, że do poprawy salda sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2023 r. przyczyni się też stopniowe wycofywanie tymczasowych środków nadzwyczajnych wynikających z kryzysu związanego z COVID-19, które oszacowano na 0,8 % PKB.
- (19) W zaleceniu z dnia 12 lipca 2022 r. Rada zaleciła Malcie podjęcie działań w celu zapewnienia, aby w 2023 r. wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych z zasobów krajowych był zgodny z ogólnie neutralnym kursem polityki⁽¹²⁾, przy uwzględnieniu dalszego tymczasowego i ukierunkowanego wsparcia dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw najbardziej narażonych na podwyżki cen energii oraz dla osób uciekających z Ukrainy. Malta powinna być gotowa do dostosowania wydatków bieżących do zmieniającej się sytuacji. Malcie zalecono również zwiększenie inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz na rzecz bezpieczeństwa energetycznego, przy uwzględnieniu inicjatywy REPowerEU, m.in. poprzez wykorzystanie Instrumentu oraz innych funduszy unijnych.
- (20) W prognozie Komisji z wiosny 2023 r. przewiduje się, że kurs polityki fiskalnej będzie w 2023 r. restrykcyjny (+ 0,4 % PKB), w związku z wysoką inflacją. W 2022 r. kurs polityki fiskalnej był zasadniczo neutralny (- 0,2 % PKB). Przewiduje się, że wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych z zasobów krajowych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów) w 2023 r. będzie mieć restrykcyjny wpływ na kurs polityki fiskalnej, wynoszący 0,8 % PKB. Podsumowując, prognozowany wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych z zasobów krajowych jest zgodny z zaleceniem Rady z dnia 12 lipca 2022 r. Wydatki finansowane z dotacji w ramach Instrumentu oraz z innych funduszy unijnych wyniosły w 2023 r. 1,6 % PKB, podczas gdy inwestycje finansowane z zasobów krajowych miały restrykcyjny wpływ na kurs polityki fiskalnej, który to wpływ wyniósł 0,3 pp.⁽¹³⁾. W związku z tym Malta planuje sfinansować dodatkowe inwestycje ze środków Instrumentu oraz z innych funduszy unijnych i nie przewiduje utrzymania inwestycji finansowanych z zasobów krajowych. Planuje finansowanie inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz bezpieczeństwa energetycznego, w szczególności w zakresie renowacji budynków prywatnych i publicznych, w tym szpitali i szkół, elektryfikacji sektora transportu oraz projektów związanych z cyfryzacją administracji publicznej i sektora prywatnego, które to inwestycje są finansowane częściowo z Instrumentu oraz innych funduszy unijnych.
- (21) Według programu stabilności na 2023 r. oczekuje się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych zmaleje do 4,3 % PKB w 2024 r. Ten spadek w 2024 r. wynika głównie ze zmniejszenia dotacji, w tym stopniowego wycofywania systemów wcześniejszych emerytur dla pracowników krajowych linii lotniczych, oraz ograniczonego wzrostu kosztów wynagrodzeń, a także wydatków związanych ze zużyciem pośrednim częściowo zrekompensowanego wzrostem wydatków z tytułu odsetek. Według programu stabilności na 2023 r. przewiduje się, że relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB na koniec 2024 r. wzrośnie do 55,7 %. Na podstawie środków z zakresu polityki znanych w dniu granicznym prognozy deficyt publiczny w 2024 r. przewidziany w prognozie Komisji z wiosny 2023 r. ma wynieść 4,5 % PKB. Odpowiada to poziomowi deficytu prognozowanemu w programie stabilności na 2023 r. W prognozie Komisji z wiosny 2023 r. przewiduje się podobny poziom relacji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB, który to poziom na koniec 2024 r. wyniesie 56,1 %.
- (22) Program stabilności na 2023 r. przewiduje stopniowe znoszenie w 2024 r. niektórych środków wsparcia w dziedzinie energii. Komisja przyjmuje obecnie, że koszty netto wszystkich środków wsparcia w dziedzinie energii wyniosą 1,5 % PKB. Szacunki te opierają się na założeniu, że nie dojdzie do ponownego wzrostu cen energii. Większość środków wsparcia w dziedzinie energii, które obecnie planuje się utrzymać do 2024 r., nie wydaje się być skierowana do gospodarstw domowych lub przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji. Nie zachowują one w pełni sygnału cenowego do zmniejszenia popytu na energię i zwiększenia efektywności energetycznej.

⁽¹⁰⁾ Podana wartość liczbowo odzwierciedla poziom rocznych kosztów budżetowych tych środków, w tym bieżących dochodów i wydatków, a także – w stosownych przypadkach – środków w zakresie nakładów inwestycyjnych.

⁽¹¹⁾ Zalecenie Rady z dnia 12 lipca 2022 r. w sprawie krajowego programu reform Malty, zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Malte programu stabilności na 2022 r. (Dz.U. C 334 z 1.9.2022, s. 146).

⁽¹²⁾ Na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2023 r. średniookresowy (średnia z dziesięciu lat) wzrost produktu potencjalnego Malty, wykorzystywany do pomiaru kursu polityki fiskalnej, szacuje się na 9,5 % w ujęciu nominalnym.

⁽¹³⁾ Prognozuje się, że pozostałe wydatki kapitałowe finansowane z zasobów krajowych będą miały neutralny wpływ, który wyniesie 0,0 pp. PKB.

- (23) W rozporządzeniu (WE) nr 1466/97 wymaga się osiągnięcia rocznej korekty strukturalnego salda budżetowego prowadzącej do średniookresowego celu budżetowego, przyjmując 0,5 % PKB jako punkt odniesienia dla tej korekty ⁽¹⁴⁾. Biorąc pod uwagę względy stabilności fiskalnej i potrzebę zredukowania deficytu poniżej określonej w Traktacie wartości odniesienia wynoszącej 3 % PKB, według Komisji odpowiednia byłaby korekta salda strukturalnego o co najmniej 0,5 % PKB w 2024 r. Aby zapewnić taką korektę i zgodnie z metodologią stosowaną przez Komisję, wzrost wydatków pierwotnych netto finansowanych z zasobów krajowych nie powinien przekroczyć w 2024 r. 5,9 %, jak wskazano w niniejszym zaleceniu. Jednocześnie należy stopniowo wycofywać pozostałe środki wsparcia w dziedzinie energii (obecnie szacowane przez Komisję na 1,7 % PKB w 2023 r.), jeśli pozwala na to rozwój sytuacji na rynku energii i rozpoczynając od środków najmniej ukierunkowanych; uzyskane w ten sposób oszczędności powinny zostać przeznaczone na zmniejszenie deficytu publicznego. Według szacunków Komisji doprowadzi to do wzrostu wydatków pierwotnych netto, który będzie niższy od zalecanego na 2024 r.
- (24) Przy założeniu, że kurs polityki nie zmieni się, w prognozie Komisji z wiosny 2023 r. przewidziano, że wzrost wydatków pierwotnych netto finansowanych z zasobów krajowych wyniesie w 2024 r. 3,3 %, czyli będzie niższy od zalecanej stopy wzrostu. Korekta przewidziana w prognozie Komisji z wiosny 2023 r. jest mniejsza niż oszczędności uzyskane dzięki całkowitemu wycofaniu środków wsparcia w dziedzinie energii, co w dużej mierze wynika z utrzymywania większości takich środków.
- (25) Według programu stabilności na 2023 r. oczekuje się, że inwestycje publiczne zmniejszą się z 3,8 % PKB w 2023 r. do 3,1 % PKB w 2024 r. Mniejsze inwestycje odzwierciedlają mniejsze inwestycje finansowane z zasobów krajowych i inwestycje finansowane przez Unię, nieobjęte Instrumentem. W programie stabilności na 2023 r. przewidziano reformy i inwestycje, które mają przyczynić się do stabilności fiskalnej oraz zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu. Te reformy i inwestycje obejmują inwestycje o wysokiej wartości dodanej i reformy strukturalne na rzecz zielonej, cyfrowej i energetycznej transformacji, w tym reformy zdrowia i zarządzania, które również stanowią część planu odbudowy i zwiększania odporności.
- (26) W programie stabilności na 2023 r. zarysowano średnioterminową ścieżkę fiskalną do 2026 r. Według programu stabilności na 2023 r. oczekuje się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych zmniejszy się do 3,6 % PKB w 2025 i do 2,9 % w 2026 r. W związku z tym planuje się, że w 2026 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych nie przekroczy 3 % PKB. Według programu stabilności na 2023 r. oczekuje się, że relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB wzrośnie z 55,7 % na koniec 2024 r. do 56,1 % do końca 2026 r.
- (27) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.2 załącznika V do tego rozporządzenia plan odbudowy i zwiększania odporności zawiera obszerny zestaw wzajemnie wzmacniających się reform i inwestycji, które mają zostać wdrożone do 2026 r. Realizacja planu odbudowy i zwiększania odporności Malty jest na zaawansowanym etapie. Malta złożyła jeden wniosek o płatność, który odpowiada 19 kamieniom milowym i wartościom docelowym zawartym w planie odbudowy i zwiększania odporności i na podstawie którego w dniu 8 marca 2023 r. dokonano płatności w łącznej wysokości 52,3 mln EUR (w dotacjach). W dniu 26 kwietnia 2023 r. Malta przedłożyła zmianę swojego planu wraz z nowym rozdziałem REPowerEU. Oczekuje się, że nowy rozdział REPowerEU pomoże sprostać wyzwaniom związanym z dostawami energii i bezpieczeństwem energetycznym oraz przyspieszy przejście na odnawialne źródła energii. Ponadto Malta proponuje pewne zmiany w pierwotnym planie odbudowy i zwiększania odporności w związku ze zmniejszeniem całkowitego przydziału środków i w celu dostosowania planu odbudowy i zwiększania odporności do obiektywnych okoliczności. Włączenie nowego rozdziału REPowerEU do planu odbudowy i zwiększania odporności umożliwi finansowanie dodatkowych reform i inwestycji wspierających cele strategiczne Malty w dziedzinie energii i zielonej transformacji. Systematyczne i skuteczne angażowanie władz lokalnych i regionalnych, partnerów społecznych i innych odpowiednich zainteresowanych stron ma duże znaczenie dla pomyślnej realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności, a także innych polityk gospodarczych i polityk zatrudnienia wykraczających poza zakres tego planu, by zapewnić szerokie poczucie odpowiedzialności za cały program polityczny.
- (28) W 2022 r. Komisja zatwierdziła wszystkie dokumenty programowe dotyczące polityki spójności Malty. Szybkie wdrożenie programów polityki spójności z zapewnieniem komplementarności i synergii z planem odbudowy i zwiększania odporności, w tym rozdziałem REPowerEU, ma zasadnicze znaczenie dla przeprowadzenia zielonej i cyfrowej transformacji, zwiększenia odporności gospodarczej i społecznej oraz osiągnięcia zrównoważonego rozwoju terytorialnego na Malcie.
- (29) Oprócz wyzwań gospodarczych i społecznych uwzględnionych w planie odbudowy i zwiększania odporności oraz programach polityki spójności Malta mierzy się z szeregiem dodatkowych wyzwań związanych z cechami jej systemu podatkowego, które sprzyjają agresywnemu planowaniu podatkowemu, z polityką energetyczną i z zieloną transformacją.

⁽¹⁴⁾ Art. 5 rozporządzenia (WE) nr 1466/97 wymaga również korekty przekraczającej wartość 0,5 % PKB w przypadku państw członkowskich o poziomie długu publicznego przekraczającym 60 % PKB lub z istotnym ryzykiem dotyczącym długookresowej zdolności do obsługi długu.

- (30) Kluczowe znaczenie dla poprawy skuteczności i sprawiedliwości systemów podatkowych ma rozwiązanie problemu agresywnego planowania podatkowego. Z uwagi na skutki uboczne strategii agresywnego planowania podatkowego zachodzące między państwami członkowskimi niezwykle ważne są skoordynowane działania mające na celu uzupełnienie prawodawstwa Unii za pomocą polityk krajowych wszystkich państw członkowskich. Malta podjęła kroki w celu rozwiązania problemu praktyk agresywnego planowania podatkowego poprzez wdrożenie wcześniej uzgodnionych inicjatyw międzynarodowych i europejskich. Malta zobowiązuje się ponadto do zajęcia się tą kwestią w swoim planie odbudowy i zwiększania odporności. Zobowiązania do wprowadzenia zasad ustalania cen transferowych i zlecenia niezależnego badania dotyczącego płatności wychodzących i przychodzących (tj. między rezydentami Unii a rezydentami państw trzecich), a następnie do przyjęcia przepisów zgodnych z ustaleniami badania, wskazują na właściwy kierunek. Jednak do czasu zastosowania przez Malte podatków u źródła od odsetek, dywidend i należności licencyjnych wypłacanych przez przedsiębiorstwa z siedzibą na Malcie na rzecz jurysdykcji o zerowych i niskich stawkach podatkowych (w tym przypadku oznacza to każdą jurysdykcję, w której ustawowa stawka podatku dochodowego od osób prawnych wynosi poniżej 9 %, tj. najniższej ustawowej stawki podatku dochodowego od osób prawnych w Unii) lub równoważnych środków ochronnych w celu zapewnienia, aby przedsiębiorstwa nie mogły przenosić zysków nieopodatkowanych do państw trzecich, ryzyko podwójnego nieopodatkowania tych zysków pozostaje wysokie. Ponadto traktowanie spółek mających na Malcie rezydencję podatkową, ale nie domicyl podatkowy, nadal stwarza ryzyko podwójnego nieopodatkowania zarówno przedsiębiorstw, jak i osób fizycznych. Kwestia ta zostanie jedynie częściowo rozwiązana poprzez zapewnienie zgodności z dyrektywą Rady (UE) 2022/2523 ⁽¹⁵⁾, która będzie miała zastosowanie do dużych przedsiębiorstw dopiero po wdrożeniu przez Malte.
- (31) Paliwa kopalne nadal odgrywają istotną rolę w gospodarce Malty, co sprawia, że jest ona w dużym stopniu zależna od importu energii i narażona na zmiany cen na świecie, chociaż Malta nie importuje bezpośrednio ropy naftowej ani gazu z Rosji. W 2021 r. paliwa kopalne stanowiły większość produkcji energii elektrycznej na Malcie, natomiast odnawialne źródła energii odpowiadały jedynie za 11,9 % produkcji. Malta ma znaczny potencjał morskiej energii słonecznej i wiatrowej, który nie jest wykorzystywany. Zobowiązanie rządu do wprowadzenia w przyszłości technologii produkcji energii z morskich źródeł odnawialnych, a także wskazanie niewiążącego udziału tego kraju w realizacji celów Unii w zakresie energii z morskich źródeł odnawialnych jest pozytywną zmianą polityki, ale nie wskazano jeszcze konkretnych projektów. Przepustowość i elastyczność sieci elektroenergetycznej stanowią wąskie gardło dla integracji odnawialnych źródeł energii oraz zwiększenia efektywności, niezawodności i bezpieczeństwa dostaw energii. Aby wyeliminować to wąskie gardło, konieczne jest inwestowanie w modernizację sieci, w tym z maltańskiego budżetu dotacji REPowerEU. Malta poprawia swoje bezpieczeństwo dostaw energii poprzez budowę drugiego elektroenergetycznego połączenia międzysystemowego z Włochami.
- (32) Wkład Malty w realizację celów Unii w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. jest niski, a zużycie energii w budynkach mieszkalnych nadal rośnie. Malta mogłaby zwiększyć skalę środków w zakresie efektywności energetycznej i zmniejszyć zapotrzebowanie na energię poprzez: zachęcanie do instalowania paneli słonecznych na wszystkich nowych budynkach; zapewnienie rozmieszczenia odpowiednich instalacji energii słonecznej na wszystkich nowych budynkach publicznych i niemieszkalnych o powierzchni użytkowej powyżej 250 m²; usunięcie przeszkód prawnych i zapewnienie dodatkowych zachęt ekonomicznych dla właścicieli domów. Wykorzystanie technologii cyfrowych, takich jak aplikacje do monitorowania i regulowania zużycia energii, mogłoby przyczynić się do zwiększenia efektywności energetycznej. Skuteczne wdrożenie nowych krajowych ram regulacyjnych dla przemysłu budowlanego zwiększyłoby jakość (w tym efektywność energetyczną) budynków i bezpieczeństwo procesu budowlanego. Zużycie gazu ziemnego na Malcie w okresie między sierpniem 2022 r. a marcem 2023 r. wzrosło o 12,7 % w porównaniu ze średnim zużyciem gazu w tym samym okresie w ciągu poprzednich pięciu lat, co stanowi tendencję odwrotną do celu określonego w rozporządzeniu Rady (UE) 2022/1369 ⁽¹⁶⁾, jakim była redukcja o 15 %. Chociaż Malta kwalifikuje się do objęcia jej zwolnieniem z tego celu, zachęca się Malte do większych wysiłków na rzecz tymczasowego zmniejszenia popytu na gaz do dnia 31 marca 2024 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2023/706 ⁽¹⁷⁾.
- (33) Ponadto w świetle utrzymującego się uzależnienia od samochodów prywatnych emisje z transportu drogowego nadal rosną, stanowiąc największe źródło emisji gazów cieplarnianych nieobjętych systemem handlu uprawnieniami do emisji na Malcie. Udział pojazdów bezemisyjnych jest znacznie niższy niż średnia unijna i rośnie bardzo powoli. Ograniczenie emisji i zagęszczenia ruchu wymagałoby od Malty poprawy transportu publicznego (punktualność, skrócenie czasu podróży), wdrożenia inteligentnych systemów transportowych (w celu poprawy potoków ruchu, bezpieczeństwa i egzekwowania przepisów ruchu drogowego) oraz zainwestowania w infrastrukturę „miękkiej mobilności” w celu zapewnienia bezpiecznych alternatyw dla prywatnego użytkownika samochodów (takich jak bezpieczne, wydzielone i wzajemnie połączone chodniki oraz trasy dla rowerów / skuterów elektrycznych).

⁽¹⁵⁾ Dyrektywa Rady (UE) 2022/2523 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie zapewnienia globalnego minimalnego poziomu opodatkowania międzynarodowych grup przedsiębiorstw oraz dużych grup krajowych w Unii (Dz.U. L 328 z 22.12.2022, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2022/1369 z dnia 5 sierpnia 2022 r. w sprawie skoordynowanych środków zmniejszających zapotrzebowanie na gaz (Dz.U. L 206 z 8.8.2022, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2023/706 z dnia 30 marca 2023 r. zmieniające rozporządzenie (UE) 2022/1369 w odniesieniu do przedłużenia okresu zmniejszenia zapotrzebowania w kontekście środków zmniejszających zapotrzebowanie na gaz oraz w odniesieniu do zwiększenia sprawozdawczości i monitorowania realizacji tych środków (Dz.U. L 93 z 31.3.2023, s. 1).

- (34) Niedobory siły roboczej i kwalifikacji w sektorach i zawodach mających kluczowe znaczenie dla zielonej transformacji, w tym w dziedzinie wytwarzania, wdrażania i serwisowania technologii neutralnych emisyjnie, znacznie utrudniają przechodzenie na gospodarkę neutralną emisyjnie. Wysokiej jakości systemy kształcenia i szkolenia, które reagują na zmieniające się potrzeby rynku pracy, oraz ukierunkowane środki w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji są kluczowe dla ograniczenia niedoborów kwalifikacji oraz promowania włączenia i relokacji siły roboczej. W celu uwolnienia niewykorzystanej podaży pracy środki te należy udostępnić zwłaszcza osobom najmocniej odczuwającym skutki zielonej transformacji oraz w sektorach i regionach najbardziej dotkniętych tą transformacją. W 2022 r. na Malcie odnotowano niedobory pracowników w sześciu zawodach, które wymagają szczególnych umiejętności lub wiedzy na potrzeby zielonej transformacji, w tym pracowników produkcji i pracowników sektora budownictwa.
- (35) W świetle dokonanej przez Komisję oceny Rada przeanalizowała program stabilności na 2023 r., a jej opinia ⁽¹⁸⁾ znajduje odzwierciedlenie w zaleceniu 1.
- (36) W świetle bliskich powiązań między gospodarkami państw członkowskich strefy euro oraz z uwagi na ich wspólny wkład w funkcjonowanie unii gospodarczej i walutowej Rada zaleciła, by państwa członkowskie strefy euro podjęły działania, w tym za pośrednictwem planów odbudowy i zwiększania odporności, mające na celu (i) utrzymanie długookresowej zdolności do obsługi długu i powstrzymanie się od szerokiego wsparcia popytu zagregowanego w 2023 r., lepsze ukierunkowanie środków fiskalnych służących łagodzeniu skutków wysokich cen energii oraz zastanowienie się nad odpowiednimi sposobami wycofania wsparcia, gdy zmniejszy się presja związana z cenami energii; (ii) utrzymanie wysokiego poziomu inwestycji publicznych oraz promowanie inwestycji prywatnych, aby wspierać zieloną i cyfrową transformację; (iii) wspieranie dynamiki płac, która łagodzi spadek siły nabywczej przy jednoczesnym ograniczeniu efektu drugiej rundy w odniesieniu do inflacji, dalsze udoskonalanie aktywnej polityki rynku pracy i rozwiązanie problemu niedoboru wykwalifikowanej kadry; (iv) poprawę otoczenia działalności gospodarczej oraz zapewnienie, by wsparcie w dziedzinie energii dla przedsiębiorstw było racjonalne pod względem kosztów, tymczasowe, ukierunkowane na rentowne przedsiębiorstwa oraz utrzymało zachęty do zielonej transformacji oraz (v) zachowanie stabilności makrofinansowej i monitorowanie ryzyka, a jednocześnie kontynuację prac nad dokończeniem budowy unii bankowej. W przypadku Malty zalecenia 1, 2, 3 i 4 przyczyniają się do realizacji pierwszego, drugiego, trzeciego i czwartego zalecenia dla strefy euro, określonych w zaleceniu dla strefy euro na 2023 r.,

NINIEJSZYM ZALECA Malcie podjęcie w latach 2023 i 2024 działań mających na celu:

1. Wycofanie obowiązujących nadzwyczajnych środków wsparcia w dziedzinie energii i wykorzystanie uzyskanych w ten sposób oszczędności do zmniejszenia deficytu publicznego jak najszybciej w latach 2023 i 2024. Gdyby ponowne podwyżki cen energii wymagały wdrożenia nowych środków wsparcia lub dalszego stosowania obecnych środków wsparcia, zapewnienie, by takie środki wsparcia były ukierunkowane na ochronę gospodarstw domowych i przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, były możliwe do udźwignięcia przez budżet i utrzymywały zachęty do oszczędzania energii.

Zapewnienie rozsądnej polityki fiskalnej, w szczególności poprzez ograniczenie nominalnego wzrostu wydatków pierwotnych netto finansowanych z zasobów krajowych do nie więcej niż 5,9 % w 2024 r. ⁽¹⁹⁾

Utrzymanie inwestycji publicznych finansowanych z zasobów krajowych i zapewnienie skutecznej absorpcji dotacji w ramach Instrumentu i innych funduszy unijnych, w szczególności w celu wspierania zielonej i cyfrowej transformacji.

W okresie po 2024 r. kontynuowanie średniookresowej strategii fiskalnej polegającej na stopniowej i zrównoważonej konsolidacji, w połączeniu z inwestycjami i reformami prowadzącymi do wyższego zrównoważonego wzrostu, aby osiągnąć ostrożną sytuację fiskalną w średnim okresie.

2. Utrzymanie stałego tempa realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności oraz – w związku z niedawnym przedłożeniem addendum, łącznie z rozdziałem REPowerEU – szybkie rozpoczęcie wdrażania powiązanych środków. Szybkie wdrożenie programów polityki spójności z zapewnieniem ścisłej komplementarności i synergii z planem odbudowy i zwiększania odporności.
3. Podjęcie skutecznych działań w odniesieniu do tych cech systemu podatkowego, które sprzyjają stosowaniu agresywnego planowania podatkowego przez osoby fizyczne i przedsiębiorstwa wielonarodowe, m.in. poprzez zapewnienie wystarczającego opodatkowania wychodzących płatności odsetek, opłat licencyjnych i dywidend oraz zmianę przepisów dotyczących spółek niemających domicyliu podatkowego na Malcie.

⁽¹⁸⁾ Na podstawie art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1466/97.

⁽¹⁹⁾ Co zgodnie z szacunkami odpowiada rocznej korekcie strukturalnego salda budżetowego w wysokości co najmniej 0,5 % PKB w 2024 r., jak opisano w motywie 23.

4. Zmniejszenie zależności od paliw kopalnych poprzez przyspieszenie stosowania odnawialnych źródeł energii, w tym morskiej energii wiatrowej i słonecznej, oraz modernizację i zwiększenie zdolności systemu sieci elektroenergetycznej, w tym przesyłu, dystrybucji i magazynowania w akumulatorach. Zmniejszenie zapotrzebowania na energię poprzez poprawę efektywności energetycznej, zwłaszcza w budynkach mieszkalnych. Ograniczenie emisji pochodzących z transportu drogowego poprzez rozwiązanie problemu zagęszczenia ruchu dzięki poprawie jakości usług transportu publicznego, inteligentnym systemom transportowym oraz inwestycjom w infrastrukturę „miękkiej” mobilności. Wzmoczenie wysiłków w ramach polityki mających na celu zapewnienie i nabywanie umiejętności i kompetencji potrzebnych do zielonej transformacji.

Sporządzono w Brukseli dnia 14 lipca 2023 r.

W imieniu Rady
N. CALVIÑO SANTAMARÍA
Przewodnicząca
